

candan, yürekten taraftardır. (Şüphe yok sesleri) Alelhusus Ankara'nın etrafında bulunan ve hayatı umumiye tehdit eden bataklıkların kurutulması keyfiyeti de Heyeti Celileyi bilhassa bu kanunla ve teklif ettiğim bir taktikle âcül bir tedbir icrasına davet etmektedir. Bu itibarla bendeniz kuvvetle zannediyorum ki Muammer Beyefendi de lâzım gelen bu tedabiri serianın İstimlâk Kanuniyle yapılacağına kani değildirlere. Feridun Fikri Beyefendi her zaman bu konseye gelir gelmez ve bilhassa herhangi bir kanun mevzubahsolur olmaz kemalî heyecan ile ve mühim bir itişaşı ruhu içinde Teşkilâtı Esasiye Kanunu bitmiştir. Teşkilâtı Esasiye Kanunu tadil ediliyor. Sülûsanı ekseriyet lâzımdır gibi iddialarını...

FERIDUN FİKRİ BEY (Dersim) — İtişası ruhiyeyi kabul etmem.

REFİK BEY (Devamla) — Bendeniz zatiâlinizi kemali sükûnetle dinledim efendim, şüphesiz adâbı münazarayı çok iyi bilirsiniz, lütfen siz de dinleyiniz efendim, İstinat ettikleri Teşkilâtı Esasiyenin (74) ncü maddesini Feridun Fikri Beyefendi ile beraber bir defa daha okuyalım: «Menafii umumiye için lüzumu usulên tahakkuk etmedikçe ve kanunu mahsus mucibince değer pahası peşin verilmedikçe hiçbir kimsenin malı istimval ve mülkü istimlâk olunamaz.» Feridun Fikri Bey biraderimiz emin ve müsterih olunuz işte bu yapacağımız bu kanunu mahsus mucibince değer pahası verilerek... (Gürültüler) İstirham ederim efendim; açınız kanunu, okuyunuz. «Kanunu mahsus» tabiri vardır, «Kanunu mahsus» değildir. Lütfen okuyunuz. (Gürültüler) İşte Feridun Fikri Beyefendi! İstinat ettiğiniz bu maddenin, şimdi Heyeti Celileden kabulünü rica ettiğim tadilnamenin kabulüne münafi hiçbir yeri yoktur. Yani Teşkilâtı Esasiyeye münafi ve muğayir bir noktası yoktur işte bu, kanunu mahsustur. Bir defa daha tekrar ediyorum. (Hacet yok sesleri) Tekrara lüzum yoktur. Arkadaşlar! Hepimiz bir âcül ihtiyaç karşısındayız, Ankara, Türk Cumhuriyetinin makarrıdır. Medeni ve asrî ihtiyaca göre bu şehri imar etmek hepimize borçtur. Binaenaleyh bu tadilnamenin Heyeti Celilenizce kabulünü rica ederim (Kabul sesleri).

ZEKİ BEY (Gümüşane) — Onbeş misli; kanunu mahsus mudur? (Gürültüler) (reye sesleri)

REİS — Efendim! Encümenin bir mütalâası vardır, söyleyeceklerdir.

DAHİLİYE ENCÜMENİ REİSİ MUAMMER BEY (Sivas) — Efendim! Refik Beyefendi ile ara-

mız da ihtilâf olmayan bir cihet vardır, oda Ankara şehrinin imarı ve yapılması. Yalnız tatbikat cihetinde ayrılıyor. Onlar, şu şekilde yapılır, diyorlar, biz, bu şekilde, bu tarzda yapılmaz diyoruz. Misalini söyleyeyim. Evveleminde burada İstimlâk Kanununun kabiliyeti tatbikiyesi olmadığını söylediler. Elân bütün vicdanımla kanım ki İstimlâk Kanunu bu memleketin imarı için kâfidir. Kâfidir, yetiştir.

İkinci bir tarzları; kendileri bir bedel takdir ediyorlar ve o bedeli bir miktar ile tayin ediyorlar. Her yerde hepsine ölçü yapıyorlar. Halbuki onların içerisinde muhtelif zamalar da tadil görmüş olanlar ve hiç tadil görmemiş olanlar vardır. Yani bu suretle burada adaletle yaşanmamış olur.

İkincisi; burada da demokrasinin ruhu müsavattır. (Sağdan bravo sesleri, alkışlar) Fazla bir şey söylemedim ki efendim! Üçüncüsü; bir şey daha söylediler, bazı yerlerin bedeli çok tezayüt etmiş diyorlar, bunu da kabul ediyorum. Beyefendi! Eğer çok tezayüt eden araziden bir miktarının bedelini esas almak lâzım gelirse o vakit teşmil etmek lâzımdır. Yalnız Ankara'da yapacağınız yerin kıymeti mi tezayüt etti? Ankara'nın diğer yerleri yok mu? Mahalle yapacağınız yerden aldığımız gibi diğerinden de alın. Sonra memleketin başka aksamında da tezayüt etmiş fiyatlar vardır. Onların üstüne de bir miktar koyalım. Yani miktarı kendiliğinden tezayüt eden aksamdan bir hisse almak ne olduğunu bendeniz pek iyi bilirim. İsterseniz tatbik ederiz. (Reye sesleri).

REİS — Efendim! Başka taktir yoktur. Refik Beyin taktiri bir kere daha okunsun. Dinleyin. Sonra reye arz edeceğim.

(Konya Mebusu Refik Beyin taktiri tekrar okundu)

REİS — Efendim! Taktiri nazarı dikkate alanlar el kaldırsın... Nazarı dikkate almayanlar el kaldırsın... Nazarı dikkate alınmıştır.

İkinci maddeyi de nazarı dikkate alınan taktir ile Encümene vereceğiz. Birinci madde nazarı dikkate alınan taktire göre Encümenden tadil edil edilmiş, gelmiştir. Okunacaktır:

Ankara'da inşası mukarrer yeni mahalle için muk-tazi yerler ile bataklık ve merzagi arazinin Şehremanetince istimlâki hakkında Kanun.

Madde 1. — Merbut harita mucibince Ankara'da tesis ve inşası tekarrür eden yeni mahalleye muk-tezi yerlerin dörtte biri sahiplerine bırakılmak şar-